

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători :

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

judecând în ședință fără participarea părților recursul ordinar declarat de procurorul în cadrul Procuraturii UTA Găgăuzia, Fedora Gheorghieva și de inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui

Jelez Boris Xxxxx, născut la xx xxxxx
xxxx, originar și domiciliat în Xxxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 30.01.2017-10.08.2017;

instanța de apel: 09.03.2017-13.02.2018;

instanța de recurs: 26.12.2017-13.02.2018;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința judecătoreiei Comrat, sediul Vulcănești din 10 august 2017, Jelez Boris a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, fără privarea dreptului de a conduce mijloace de transport.

S-a dispus încasarea de la Jelez Boris a cheltuielilor de judecată pentru raportul de expertiză medico-legală efectuat pe numele părții vătămate Dermenji Olga, pentru efectuarea expertizei medico-legale toxicologică și pentru întocmirea expertizei judiciare tehnice auto.

2. Pentru emiterea sentinței instanța de judecată a stabilit că Jelez Boris, la 20.10.2016, aproximativ la ora 06.50, acționând cu încălcarea cerințelor art. 10 alin. (1) lit. b), art. 11 alin. (1) lit. f), art. 12 alin. (1) lit. b), g), art. 26 alin. (1), art. 28, art. 45 alin. (1) lit. a),d) și art. 47 alin. (1) lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere nr. 357 din 13.05.2009, precum și acționând cu încălcarea cerințelor art. 22 alin. (4) lit. a), b), art. 23 alin. (3) lit. a) și art. 36 al Legii RM „privind siguranța traficului rutier” cu nr. 131 - XVI din

07.06.2007, având permisiune de model stabilit nr. xxxxx, care îi oferă dreptul de a conduce mijloace de transport de categorii „B” și „C”, s-a deplasat pe strada Lenin, orașul Vulcănești, în direcția spre centrul orașului din partea Spitalului raional al or. Vulcănești.

În cadrul deplasării, la trecerea intersecției străzilor Gorchi și Lenin a or. Vulcănești și în raza de acțiune a semnelui de avertizare „trecere pentru pietoni”, precum și a marcajului de semnificație sub formă de linii transversale de culoare albă (zebră) care înseamnă trecere pentru pietoni și care informează pe participanții la trafic despre apropierea la un sector periculos al drumului și despre caracterul pericolului, conducătorul de vehicul Jelez Boris, știind veridic despre existența lor, nu a redus viteza vehiculului condus, nu a luat în considerare condițiile situației rutiere și neîntreprinzând toate măsurile posibile pentru asigurarea securității circulației rutiere, a manifestat imprudență delictuoasă, în urma căreia nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului și a tamponat pietonul Dermenji Olga născută la xx.xx.xxxx, care la momentul indicat mergea pe trecerea de pietoni și ca rezultat i-a cauzat leziuni corporale, apoi singur a internat-o în spital pentru asigurarea asistenței medicale.

Conform expertizei medico-legale cu nr. 403/D din 21.10.2016, efectuate în privința lui Dermenji Olga, la aceasta a fost depistată leziune corporală sub forma de fractura a gleznei mediale, ca o parte a articulației talocrurale, care a apărut în urma traumei (loviturii) și care este caracteristic pentru accidente rutiere, care din punct de vedere medical a fost calificată ca vătămare medie a integrității corporale cu dereglarea îndelungată a sănătății.

Acțiunile inculpatului la etapa urmăririi penale au fost încadrate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale.

3. Sentința a fost atacată de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Jelez Boris, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal a-i fi stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 (doi) ani, iar conform art. 90 Cod penal, a suspenda condiționat executarea pedepsei cu închisoarea stabilită lui Jelez Boris pe termen de probă de probă 2 (doi) ani.

În susținerea celor solicitate, procurorul a indicat că pedeapsa stabilită inculpatului nu corespunde cerințelor art. 61 și 75 Cod penal, deoarece nu este numită în raport cu cele săvârșite și nu corespunde principiului echității sociale

și scopurilor corectării inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 octombrie 2017, s-a dispus admiterea apelului declarat de procuror, casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri potrivit căreia:

Lui Jelez Boris, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin.(1) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 1 (un) an cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 1 (un) an.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilită a fost suspendată condiționat pe termen de probă de 1 (un) an.

În rest sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. Colegiul a considerat că instanța de judecată corect a calificat acțiunile inculpatului, vinovăția căruia în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal nu se contestă și se confirmă prin materialele dosarului administrate atât în cadrul urmăririi penale cât și prin cele cercetate în ședința instanței de judecată.

Totodată la caz, instanța de apel a constatat prezența circumstanței atenuante - recunoașterea vinovăției de către inculpat și lipsa careva circumstanțe care agravează vinovăția acestuia prevăzute de art. 77 Cod penal, faptul că partea vătămată nu are pretenții morale sau materiale față de Jelez Boris, comportamentul inculpatului după săvârșirea accidentului rutier și acordarea părții vătămate a asistenței materiale, la domiciliu se caracterizează satisfăcător, comportamentul inculpatului pe parcursul procedurii judecătorești.

Reieșind din cele menționate, Colegiul a considerat necesar a-i stabili inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal și suspendarea condiționată a executării acesteia pe termen minim de probațiune.

Soluționând chestiunea privind aplicarea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, Colegiul a ajuns la concluzia că aceasta este strâns legată cu infracțiunea săvârșită de către inculpat și este mijlocul de corectare și reeducare a celui vinovat, iar careva temeuri pentru neaplicarea acesteia, lipsesc. Prin urmare, s-a ajuns la concluzia a stabili inculpatului și pedeapsa complementară sub forma de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport, or neaplicarea acesteia nu ar corespunde scopurilor pedepsei și prevenirii săvârșirii unei noi infracțiuni atât de către inculpatul, cât și de către alte persoane.

5. Recursuri ordinare declară:

5.1. procurorul, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a hotărârilor emise în

privința inculpatului, doar în partea stabilirii pedepsei, și pronunțarea unei hotărâri noi prin care lui Jelez Boris, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, a-i stabili pedeapsă sub formă de 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani. Conform art. 90 Cod penal, a-i prezenta lui Jelez Boris un termen de probă de 2 ani.

În motivarea recursului indică că pedeapsa stabilită inculpatului, nu este proporțională faptei săvârșite, nu corespunde gradului de pericol social al faptei săvârșite, principiului echității sociale și scopului de corectare a condamnatului.

5.2. *inculpatul*, care solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței instanței de fond, motivând că pedeapsa stabilită de către instanța de fond este una legală și întemeiată ce corespunde persoanei inculpatului și circumstanțelor infracțiunii comise.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că recursul procurorului urmează a fi respins iar cel al inculpatului, a fi admis, cu casarea totală a hotărârii atacate și menținerea sentinței, pe motiv că apelul procurorului a fost greșit admis, din următoarele considerente.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol*

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să-l respingă ca inadmisibil.*

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să caseze parțial sau total, hotărârea atacată și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.*

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Mai întâi de toate, Colegiul menționează că ambii recurenți, nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă procurorul invocă dezacordul cu pedeapsa stabilită lui Jelez Boris de către instanțele de fond pe când inculpatul nu este de acord cu pedeapsa stabilită de către instanța de apel, prin urmare hotărârea judecătorească va fi supusă verificării doar sub aspectul stabilirii pedepsei, temei ce se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

Cu referire la recursul inculpatului, Colegiul menționează că motivele invocate de acesta referitor la individualizarea pedepsei de către instanța de apel sunt

întemeiate, deoarece aceasta numind lui Jelez Boris o pedeapsă mai aspră decât cea stabilită de către instanța de fond, nu a respectat criteriile generale de individualizare a acesteia.

Astfel, recursul vizat urmează a fi admis deoarece instanța de apel, cu toate că în decizia sa face trimitere la art. 75 alin. (1) și alin. (2) Cod penal, care stipulează că, *persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Partii generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei, totuși nu a ținut cont de aceste dispoziții la stabilirea pedepsei inculpatului.*

Colegiul lărgit remarcă că în partea descriptivă a deciziei instanței de apel, nu se regăsește totuși o argumentare vis-a-vis de faptul că pedeapsa sub formă de amendă stabilită lui Jelez Boris de către instanța de fond, este insuficientă și nu-și va atinge scopul. Este de menționat și faptul că instanța de apel stabilind inculpatului o pedeapsă mai aspră, la baza soluției enumeră aceleași circumstanțe deja constatate de către instanța de fond, indicând că *„Reieșind din circumstanțele cauzei susmenționate, colegiul consideră legal de ai stabili lui Jelez B. pedeapsă sub formă de închisoare, prevăzută de sancțiunea art. 264 alin.(1) CP RM cu aplicarea prevederilor art. 90 CP RM sub formă de condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu termen minim de probațiune de 1 an...”*.

Hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare, or nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Colegiul lărgit menționează că, criteriile generale de individualizare a pedepsei sunt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia, de aceea persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată.

Conform art. 61 Cod penal pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor

care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedepșa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Sub aspectul prevederilor legale enunțate, se statuează că pedeapsa este echitabilă când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Prin urmare, Colegiul conchide, că instanța de fond la individualizarea pedepsei inculpatului a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61 și 75 Cod penal, a examinat în deplină măsură și obiectiv toate circumstanțele și datele care caracterizează persoana inculpatului, inclusiv faptul că Jelez Boris a comis o infracțiune din imprudență mai puțin gravă, a recunoscut vina și s-a căit de cele comise, imediat după accident a acordat ajutor părții vătămate care nu a înaintat careva cerințe față de inculpat privind încasarea prejudiciului material sau moral.

Reieșind din cele menționate, Colegiul având în vedere atât principiul umanismului prevăzut de art. 4 Cod penal, cât și prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, consideră că pedeapsa sub formă de amendă stabilită inculpatului de către instanța de fond, este una legală care v-a atinge scopul restabilirii echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și din partea altor persoane.

Astfel, se constată că în cauză este prezentă eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care urmează a fi corectată de către instanța de recurs, prin casarea totală a hotărârii instanței de apel cu menținerea sentinței instanței de fond, deoarece apelul a fost greșit admis.

Cu referire la recursul procurorului, Colegiul lărgit reieșind din cele menționate pe marginea recursului declarat de inculpat, urmează a-l respinge ca inadmisibil. Totodată, instanța consideră alogică poziția procurorului, care potrivit procesului verbal al ședinței de judecată în instanța de fond, în cadrul dezbaterilor judiciare, a solicitat instanței a fi stabilită lui Jelez Boris, în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, pedeapsă sub formă de amendă, fără privarea de dreptul de a conduce

mijloace de transport (f.d. 171-174, 176-178, vol. I), iar după pronunțarea sentinței, același procuror, atacă sentința pronunțată considerând că pedeapsa sub formă de amendă stabilită inculpatului, este prea blândă.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. a), alin. (2), (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în cadrul Procuraturii UTA Găgăuzia, Fedora Gheorghieva.

Admite recursul ordinar declarat de inculpat, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 octombrie 2017 și menține sentința Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 10 august 2017, în cauza penală în privința lui Jelez Boris, deoarece apelul a fost greșit admis.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 13 martie 2018.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun